

Леанід Галубовіч

З гэтага свету

Вершы пасля вершаў

Мінск, «Кнігазбор», 2012

УДК 821.161.3-1
ББК 64(4 Беи)-5
Г15

*Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў
«Кнігарня пісьменніка». Выпуск 23.
Заснаваная ў 2009 годзе.*

ISBN 978-985-7007-51-6

Кніга стыглага часу

У беларускай паэзіі вялікая будучыня.

Мы не верым у заўтрашні дзень, не верым людзям — нават тым, каго паважаем і любім. Мы ніколі не слухаем, а калі слухаем — не чуем.

Паэзія — адзінае выйсце.

Выйсце ўнутр сябе.

Па сутнасці, адмаўляючыся ісці наперад, мы ўвесь час вымушаны вяртацца да пачатку, каб зразумець, адчуць, што хаця б там — у бяздоннай глыбіні — ёсць выток.

Нараджэнне і смерць.

Вершы пішуцца не тады, калі «знойдзены дакладныя адрасы», а — у часе адолення тых кіламетраў пругкай празрыстасці, якія аддзяляюць паверхню ад цёмнага дна.

І вось тут надыходзіць чарга спаборніцтва.

Калі паэзія Галубовіча з'явілася — заўважылі адразу, і таму ёсць прычыны.

Чысты голас. Вызнанне непасрэднай гаворкі, адмаўленне мішуры.

Не кшталтаванне паэтычнай мовы, а трапнасць выказвання, тоеснасць яго — рэчаіснасці.

Чыстае «эга», антыкалектывізм. Адсутнасць экзальтацыі селяніна наконт сялянскага жыцця.

Прага іншага.

«Зіма — падман, ды і вясна — падман. Вось-вось павінна нешта праясніцца», — напісаў Міхась Стральцоў.

Ні д'ябла не праяснілася.

Пастаяннае знаходжанне ў сітуацыі паразы; пастаянная неадпаведнасць таго, што ёсць, — таму,

кім ты ёсць. Праз гэта — абагаўленне мінулага, ушанаванне бронзавых статуй, адсутнасць веры ў будучае, паталагічная бесперспектыўнасць.

Паэт змаўкае толькі праз адчай.

Паэт пачынае гаварыць толькі праз адчай.

Чалавек прамаўляе словы, губляе іх, забывае. Але, каб слова загучала ў сваім першародстве, трэба, бадай, ставіцца да яго як да жывога, як да біялагічна народжанага. Тут пачынаецца творчасць: згушчаная субстанцыя індывідуальнага маўлення, няспынная, нібы час. Творчасць асуджаная знаходзіцца ўнутры часу і адштурхоўвацца ад яго, шукаць першааснову, субстрат наўзамен сляпога і бяздумнага руху ў Нішто.

На сваім шляху творчасць ставіць межавыя слупы — кнігі.

Кніга абмяжоўвае пісьменніка: усё напісанае прасейваецца і (часам — свядома, часам — прымусова) укладаецца ў выданне. Чалавечае мысленне, зразумела, шырэйшае за кнігу. Але здараецца, што ўласна кніга пачынае дыктаваць свае законы і часцяком перастае падпарадкоўвацца творцу, які ўжо не здатны нешта паправіць, бо дарога пракладзеная і па ёй ідуць людзі.

Вось новая кніга Леаніда Галубовіча.

Прачытайце яе.

Ціхан Чарнякевіч

* * *

Усе мае лепшыя вершы
са мною павінны памерці,
калі ж я сканаю першы,
то вы ім паверце
і без маёй прысутнасці,
проста на слова,
бо, калі браць па сутнасці,
я — іх палова.
Не тая, што водзіць пяром
і строфы складае,
а тая, што ў неба пралом
пагляды кідае
і ловіць маланкі клінок
натомленым духам,
зямны завяршыўшы віток
немачнай скрухай.
Калі ж пакарае Гасподзь —
і жыць буду доўга,
чытач, не саромся, прыходзь
за паэтычным доўгам.
Ці хоць бы зірнуць на таго,
хто зоркі вымольваў з неба
не толькі для аднаго
духоўнага хлеба,
хто ў цень ступаў Сатаны,
душы сваёй не прадаўшы,
таго, што Бог затаіў,
так і не разгадаўшы...

29 красавіка 2011 г.

НАДА МНОЮ

* * *

Нічога я не запісаў,
што на душу паклаў Гасподзь мне,
і дух мой цела так скрамсаў,
што прах яго зямля ці возьме...

Нішто не месцілася тут —
ні ў галаве, ні на паперы —
з таго, што вымкнула з пакут
любові, гонару і веры...

Не мог абняць сусвету слоў
і іх пазбыцца прыцягнення,
і раз за разам прагнуў зноў
я толькі самасуцяшэння...

Хацеў не ісціну знайсці,
а завязь сутнасці жывога,
з якой магчыма ў свет прыйсці
і дасягнуць вянца зямнога.

Ды зразумеў, што чалавек
вышэй сябе паўстаць не можа,
бы глянуць з-пад чужых павек
на ўсё, што нішчыў тут і множыў...

Не здольны выявіць пакуль
мяжу, дзе дух стае над плоццю, —
таму й сыходзіць ён адсюль
як і належыць ягамосцю...

І гэты самы чалавек,
што сам спазнаць сябе не можа,
спазнаць жадае цэлы свет,
які яму стварыў Ты, Божа?!

2 студзеня 2009 г.

* * *

...так я сыходзіў ад вершаў,
быццам ад першай дзяўчыны, —
самай прыгожай і лепшай —
без абвяшчэння прычыны.

Проста жыцця па-за сэнсам
прагла душа, як збавення,
пішучы зболеным сэрцам
словы крывёю па венах.

Быць не галоснай, а чуйнай,
жыць не відочна, а тайна,
не аднастайнай, а буйнай,
дзіўнай, нікім не чытанай —
гэткай паэзіі млелася,
але, на жаль, не маглося:
ўсё, што пілося, — адпелася,
ўсё, што пісаў, — адбылося.

Можа, апроч толькі смерці,
той, што руйнуе ўсе словы,
але не можа ўсё ж сцерці
боскай паднебнае мовы,
той, ад якое паэты,
як ад атруты, ўміралі
ў поцемках гэтага свету,
а для жывых пакідалі

веліч высокага духу,
мройнага шчасця хімеру,

смерцю касуючы скруху,
вершам мацуючы веру.

18 лістапада 2010 г.

* * *

Ах, и не в эту землю я сложил
Всё, чем я жил и чем я дорожил!
Ф. Цютчаў

Усё, што з гэтай звязана зямлёй,
у гэтай жа зямлі павінна *збыцца*,
а кроўна знітаванае са мной
затоіцца, каб некаму адкрыцца...

Магчыма, хто, растраціўшы майно,
аточаны бяспраўем і бязвер'ем,
наткнецца на прагал жыцця майго
і ўсё на тым здзічэўі пераверне,

параніўшы і розум і душу,
ён сэрцам прачытае пераемна
усё, што я цяпер яму пішу,
пра тое, што і ён бы неадменна

пісаў бы мне, трывожачы мой прах...
І цёплая зямля, што спацьме ў грудзе,
як нашае жыццё, ў яго руках
перасыпацьмецца
і ў груд вяртаць нас будзе...

4 ліпеня 2010 г.

Беспрытульныя словы

Як тое словам напісаць,
што выйшла з-пад улады слова,
нібыта нешта ў сне сказаць
ці з будучага ці з былога,

якое здольны зразумець,
а паўтарыць наноў не можаш,
бо ўсё-ткі ты не можаш мець
ягоных з'яў, што словы множаць...

Ты толькі можаш мармытаць,
узняўшы вочы на нябёсы,
нібы намогшыся спытаць
у Бога прапісныя лёсы

тых самых слоў, што з-пад Яго
апекі вымкнулі і ўлады,
наўпрост жадаючы таго,
каб ты ўладаў і даў ім рады...

10 верасня 2010 г., Мінск

* * *

О, не, не галавой мастацтва творым,
хоць, ведама, і не без галавы, —
і постмадэрн, вунь, цешыцца ў фаворы,
і рваны рэп адстойвае правы...

Вядома, можна змысліць адмыслова
будову свету і ягоны лад,
але каменным стане тое слова,
што спараджае злобу і разлад...

П’янтос бязбожны і пустая шлюха
калісьці дзецьмі мілымі былі,
цяпер, бы ў мора знесеная шлюпка,
яны пацалавалі б край зямлі...

Гаротныя, шаленцы без прытула,
бяздушна згвалтаваныя не раз, —
вас творца ад пагібелі ратуе
і ўпісвае ў *жывы* іканастас...

Калі б жыццё не змолваў лёс, бы ў жорнах,
і не ўзнаўляў, здзіраючы струпы,
то ўжо даўно мы ўсе ў *квадратах чорных*
сядзелі б, як Пікаса *галубы*...

І ўжо ці адшукалі б раўнавагу,
з якой жыццё бярэ зямны адлік,
альбо, нарэшце, ці звярнулі ўвагу,
ці ўчулі б гэты дзікі Мункаў *крык*?!

9 верасня 2010 г., Мінск

* * *

Ну, вось і Купалаў я век пераЖЫЎ.
(З шуфлядаў расце мемуарная проза.)
І як ні рыфмуй, як страфу ні вяршы, —
выходзіць банальна й занадта цвяроза.

І вопыт, і мудрасць вартуюць канон,
рэальнасць ад крозаў адцяўшы цэзурай.
Над воляй метафар — маральны закон,
і ўзлёты прыземлены самацэнзурай.

І ўжо ні *жалеек*, ні *песень жальбы*,
ні нават *вянка* — на аджытыя вершы...
І ты не адзіны, а з мноства — любы,
дачасна памерлы з паэтаў тутэйшых.

10 красавіка 2011 г.

* * *

Янку Лайкову
і Ярыне Дашынай

Калі паэт класічна запівае
альбо паэтка ў трыццаць зацяжарыць,
то кожны з іх міжволі забывае,
што спальвае на ўсчыненым пажары
не талент свой,
                    а волю ім валодаць,
каб ён,
          сыходзячы з вяршыняў духу,
ураўнаважваў літасцю і згодай
узвышанасць душы і цела скруху...

...і ўсё ж паэт з Арфеем запівае,
паэтка рыфмай Феба зноў цяжарыць —
і Сатана іх талент распінае,
хоць сіл не мае Божым заўладарыць.

16 снежня 2008 г.

Версіфікатарам

У маладосці прагнуць славы
Шэкспіра, Пушкіна, Купалы,
а ў сталасці ладкуюць слова
пад Ейтса, Бродскага, Стральцова,
не тлумячы душу дачасным —
пра скон пад прозвішчам уласным.

12 студзеня 2010 г.

Плагіят

Усё, што ні пішам, ёсць плагіятам
з ужо напісанага
ці з таго, што яшчэ будзе...
Нават Гамер падрабляў спевы сірэн,
не кажучы ўжо пра Купалу,
які слова ў слова перадаў жальбу беларуса...
Вось і я сёння ў сваім жніўным узросце
плыву па вуліцы за ветразем белай сукенкі
з надзеяй раздзьмуць да полымя
сваю самую яркую іскру жадання, —
а пасля, гляджу,
на пальцы яе гарыць залаты пярсцёнак, —
у яе, аказваецца, гэта ўжо ўсё было...

25 студзеня 2011 г.

* * *

памятаю, ваенны хірург
з другой клінічнай бальніцы,
што насупраць Траецкага,
выдаляючы жоўцевы пухір,
у чаканні наступлення наркозу
буднічна чаканіў мне,
распасцёртаму на халодным стальным стале:
у чалавека
галоўнае — нервы,
беражыце іх і мацуйце,
спакой —
аснова жыцця,
успрымайце ўсё як належнае,
умерана харчуйцеся,
штовечар перад сном
выходзьце на шпацыр —
і доўгі век вам гарантаваны,
пабачыце,
я ведаю,
нават без жоўцевага пухіра
спакойныя
сягалі за дзевяноста...

і вядомы крытык,
што рана сышоў,
калісьці за віннай чаркай
таксама, памятаю,
запальна-горычна выдыхаў мне ў самае вуха:
для паэта —
нервы — гэта галоўнае,

усе праявы жыцця
павінны вас глыбока ўзрушваць,
спакой згубны для творцы,
кожны верш выпальвае нервы,
і калі ўсё ж аднойчы
яны палыхнуць з нястрыманай сілай,
вывяргаючы паэзію,
як вулкан лаву,
магчыма,
і ў вас,
малады чалавек,
з'явіцца шанец
стаць несмяротным...

8 жніўня 2011 г.

ПРА МЯНЕ

* * *

Перасыпаю плот.
Прыпамінаю Фроста.
Гляджу: аслеплы крот
з нары, нібы з фарпоста,

паўзе на вастрыё
натомленай рыдлёўкі:
ўсё цёмнае маё,
не пераймай радоўкі!

Мне смешна. Не палюй
пры яркіх промнях пожні...
Я *белы* свет люблю,
а ***цёмны*** — схоў апошні.

Калі ж быцця гара
дацягнецца да Бога,
то і цябе нара
вядзе да нас, сляпога...

І тут з табой мы ўдвух
жыцця змагаем скруху,
каб перавесці дух
і жыць набрацца духу...

А *той* і *гэты* свет
не адгародзіш строга,
як Новы Запавет —
старонкай — ад Старога.

Таму капай зямлю,
а я яе засею,
пакуль свой свет люблю,
і твой, бач, разумею...

7 кастрычніка 2010 г., в. Вароніна

Божы страх

Мне страшна, я не разумею
ні Божых дзей, ані дарог, —
бо як пад сонцам ні мадзею,
не дапамог ні ў чым мне Бог.

Хоць скаргі шлю Яму здалёку
й штодзённа дзячу за жыццё,
а не магу даймецца клёку,
каб зразумець Яго *быццё*...

Бывае, й вера пакідае
і ў Божы свет, і ў свет людскі, —
ды ў падсвядомасці ўзнікае
свяшчэнны жэст Яго рукі...

Бо хто ж яшчэ з нябёс вячыстых
забраць гатовы ў нас без слоў
той *дух*, што даў калісьці чыстым,
каб нас *зямлёй* пакінуць зноў?..

І чым я больш прад Богам млею
і ледзь жыву, быява ў сне,
тым больш і больш я разумею,
што — разумее Бог мяне...

21 чэрвеня 2008 г.

* * *

Госпадзе, няўжо і я ўздымуся
да Тваёй паднебнай вышыні
і сваёй грахоўнасцю кранyся
Боскай першароднай чысціні?

І няўжо адпусціць мне Ўсявышні
ўсе грахі, што ёсць і быць маглі,
і не апынуся Там я лішнім,
як не раз бывала на Зямлі?

І наўздзіў адкрыецца мне *веда*
ісцін тых, што не адкрыў я сам,
і мая сужэнка, пані Вера,
як чужая, стрэнецца мне Там,

дзе ні слёз, ні радасці, ні страсці —
вечны час, як Сцікс, цячэ ў нябыт?..
Страшны Суд, ці так ужо ён страшны,
калі роўна — *быць альбо не быць*...

30 трайня 2008 г.

* * *

Кладуся спаць пасля малітвы,
стуліўшы стомленыя векі...
Пражыты дзень, бывай, мы — квіты,
ты ў памяці маёй навекі.

І ўсё, што дзеялася мною
і мною мроілася ўтомна, —
закрыта цёмнаю сцяною
і сцішылася беспрытомна.

Адзін у бездані Сусвету,
ляжу пад неба зорнай коўдрай,
і ў сне пераплываю Лету,
адчуўшы млосць часцінкай кожнай.

Душа ад цела адкаснуцца
яшчэ не можа, хоць і прагне,
і ўсё цяжэй ад сну прачнуцца,
канаючы ўсю ноч да рання...

І так да збуднага нязнанку
мяне трымацьме смерці сіла,
пакуль на выстылым світанку
не ўскрыецца начы магіла...

12 жніўня 2009 г., в. Вароніна

* * *

Усе хацелі б ведаць Бога
у твар, да ногця, да драбніцы
(амаль што як сябе самога),
падгледжанага на бажніцы.

Ды ўсё ў жыцці зямным іначай,
і ў вечным — не бліжэй да ісцін:
Бог Сам людзей хацеў бы бачыць
такімі, як стварыў калісьці.

7 сакавіка 2011 г.

Несмяротнасць

Мама,
каб нарадзіць мяне ў гэты свет,
Ты ахвяравала часцінкай сябе...
І чым даўжэй я жыў,
тым больш Ты сябе аддавала...
Пасля й сам я пачаў забіраць у Цябе
цела моц, яго сілу, і зрок, і слых,
жаданні, радасці й задавальненні...
І вось грэюся ля прысаку сэрца Твайго
і лаўлю апошняе дыханне Тваё...
Калі ж урэшце забяру ў Цябе ўсё —
вобраз Твой прыму канчаткова...

Чэрвень–ліпень 2008 г.

Поўдзень у прылеску Зялёнага Лугу

Дзіцё цешыцца радасцю,
працягваючы цукерку
вавёрцы,
што раскручвае абгортку
ў яго на вачах...
Маці смяецца,
прыкрыўшы далонню рот,
баючыся спалохаць
шчасце свайго дзіцяці...
Якраз поўдзень.
Усе драпежнікі яшчэ спяць
у сваіх цёмных норах...

13 чэрвеня 2010 г.

* * *

На вузкай сцежцы бажавільны бомж
мне лазерам вачэй душу ўскрывае...
Бог толькі ведае, каму баліць з нас больш
і хто больш годна боль жыцця трывае...

Дзяўчо ліцэйскае наперарэз бяжыць,
нясе ноўтбук са светам віртуальным
і нам траім там прапануе жыць,
нібыта ў космасе выратавальным...

3 снежня 2008 г.

* * *

«Ты абсалютна абмежаваны чалавек, —
кажа мне жонка, —
і тут табе нецікава, і туды ты ехаць не хочаш,
і нічога, апроч сябе, ты не бачыш...»
Дык і праўда ж,
самае невядомае для мяне — гэта я сам.

Бо як ні адыходзіў ад сябе далёка,
а далей свайго ўяўлення быць не даводзілася...

Ну, і нарэшце, вы павінны зразумець
маю нехаць да вандраванняў:
што, хіба трава ў Нямеччыне блакітнага колеру,
а не такая бура-чырвоная, як у нас пад Хатынню,
і няўжо японцы і сёння
так бясстрашна робяць сабе харакіры,
не раўнуючы як успорвалі жывот
майму вяскоўцу ў Маньчжурыі?..

І Карфаген, і егіпецкія піраміды, і храмы мая,
і Каложская царва пабудаваны з адной зямлі...
І ўвогуле хіба прыгажосць і каштоўнасць
адрозныя ў розных месцах свету?..

Топчамся па сваім,
долу вочы свае апусціўшы,
а на Неба падняць іх —
саромеемся граху свайго...
Адзін згарыць у палёце,
другі захлынецца ў гразі,
гэты памрэ жывым,

а той працягвае жыць пасля смерці...
А ўвогуле, скажу так:
можна думаць пра вечнасць,
досведу рой абхапіўшы рукамі,
а можна, як аквалангіст,
паглыбляцца ў сябе,
пакуль хопіць дыхання...
штодня не дастаючы
д
н
а
.
.
.

17 ліпеня 2008 г., Мінск

* * *

Сок падкорны — драўляная кроў.
Пілавінне — драўляны прах.
Колькі ж спалена намі дроў,
каб зямны агонь не ачах?!
Але дрэва мкне ў вышыню,
людзі ўвыш глядзяць з-пад павек...
Прагне ўсё жывое агню —
і прырода, і чалавек.
Што ж, пад сонцам усе згарым.
Попел наш забярэ зямля
і душу ў нябёсы, як дым,
лёгка выдыхне апасля...

1 верасня (ноч) 2010 г., в. Вароніна

* * *

Там, дзе скошана трава,
зноў узыдзе мурава...
А дзе складзена жыццё —
забуцвее забыццё
пэўных дзей, людзей, падзей,
як пад сонцам ні мадзей.

Не адразу, паступова
згаснуць згадкі, справы, словы —
і высокі калісь муж
забываецца наўкруж.

Двух ці трох — народа твар —
занясуць у каляндар.
А ўсе простыя магілы
праз якую сотню год
пойдуць зноў у абарот
для нашчадкаў нашых мілых...

Але сутнасць нашых лёсаў
ані ў смерці, ні ў жыцці —
а ў магчымасці дзівосна
ў новы стан свой перайсці.
Нават наш бясплотны дух,
здзьмуўшы свечку адыходу,
ўжо сілкуе вечны рух
Богам створанай Прыроды.

І таму ты не самоцься,
а спакорана маўчы,
і канца жыцця не бойся,

бо яго няма ні ў чым.
Помні, раз ты нарадзіўся,
ты ніколі не памрэш,
бо з мінулага з'явіўся
і ў наступнасць адплывеш...

28 снежня 2008 г.

СА МНОЮ

* * *

«Люблю», — шапнула мне яна
усім сваім дзявочым палам...
І больш ніколі ні адна
мне гэтых слоў не прашаптала.

Без іх мае зямныя дні —
бясконцая нямая скруха...
«Люблю», — і ты ў адказ шапні —
у вечнасці глухое вуха...

Няхай у прорве пустаты
свайго шукае адрасата,
і калі знойдзе, ўявіш ты,
якой была любові страта...

1 чэрвеня 2010 г.

* * *

У *ку*це бязлюднага бара,
дзе круцяць «Пінк-Флойд» і «Кіно»,
сядзела мінорная пара,
замовіўшы сыр і віно.

Жанчына ў пярсцёнках са срэбра.
Мужчына — самотны эстэт.
Драўляная грубая мэбля
злагоджвала іх інтэлект.

Яна запальнічкай красала.
Ён пальцамі песціў фужэр,
і воблачка дыму хавала
яго захмялелы намер.

І так да паўночы сядзелі
ў суладдзі, без лішніх размоў,
і штосьці ад гэтага мелі,
і неслі, як шчасце, дамоў...

6 снежня 2009 г.

Табе — замест ружаў

Гандлююць толькі
мёртвымі кветкамі.
Нават самая прыгожая,
патрапіўшы ў нашыя рукі,
бляднее і неўзабаве канае,
склаўшы пялёсткі жыцця...

Кветкі смяротныя,
апроч кароткага часу квітнення.

Несмяротныя толькі іх душы —
няўвідны салодкі пылок,
за якім прылятае чмель
і вецер паднебны...

24 чэрвеня 2011 г.

* * *

Ты для сваёй часовай жарсці
мой свет жыцця жадала б скрасці...
Вазьмі ж дарма яго, ды помні,
што ім ты ўласны свет запоўніш...

Сярэдзіна ліпеня 2011 г., в. Вароніна

Імя

Прачнуўся ноччу й на паперы
я запісаў тваё імя,
і не даю наранку веры,
што анідзе цябе няма.

Ні ў памяці, ні ў сэрца схованах...
Ёсць толькі музыка, ёсць гук
няўлоўнага дарэшты слова,
аддалены дaслоўны гул...

Імя ў душы маёй начуе,
якая ў снах з пары тае
яго з-за свету дзесьці чуе,
а выкрыць свету не дае...

Цябе няма на гэтым свеце,
а там, дзе ёсць, ты й там — адна,
як Магдалена ў Назарэце,
што аднаму Хрысту відна...

Яна імя сваё адкрыла,
і Ён ад покліку свайго
ёй даць хацеў — упаўшай — крылы,
калі прасіла... рук Яго...

Не адкрывай сябе
нyздатным
тваё імя кляймом насіць,

лепш паміраць ад вечнай страты,
чым страчанай навечна быць.

21 лістапада 2011 г.

* * *

Прадчуваю: з сусветных высяў,
працінаючы неба сінь,
Сам Гасподзь мне насустрач выйшаў,
каб паўстаць Адзін на адзін.

Я з сустрэчы той не вярнуся
ані мёртвым, ані жывым,
а ўсёй сутнасцю застануся
ў вышняй Вечнасці разам з Ім.

Не шукай майго духу месца,
бо не знойдзеш яго нідзе,
толькі ў спратах таемных сэрца,
пад тугім пагоркам грудзей...

Вось адтуль ты мяне і клі*к*ай,
і не зводзь бяссонных вачэй
над святой евангельскай Кнігай
сорак дзён і сорак начэй...

Як адчуеш усёй істотай,
што пачну я ў табе расці —
значыць, з пятніцы на суботу
я ўваскрэсну ў тваім жыцці...

11 студзеня 2008 г.

* * *

Хрысціна косіць — не падняць чала,
пакуль пракос пад ногі ніц не ляжа,
ляціць за ёю зумкая пчала
і воскам ногі ўтомленыя мажа...

Ёй плоць яе спакою не дае,
і гэты грэх, як рэха маладосці,
цнатлівасці Хрысціне дадае,
бяссонніцу змагаючы да млосці...

Яна й цяпер на хутары сваім
расой травы на золку мые ногі,
і двор яе вартуе херувім —
бабыль вясковы, светлы і убогі...

І ты, паэт, як жарсць ні варушы,
а ссохнеш трутнем бліз мядовых сотаў,
не вымаліўшы ў грэшнае душы
тых намыслаў, што роіліся ўпотай.

22 лістапада 2008 г.

Сучасная Афрадыта

Яна чадзіла едкай «прымай»,
і чым няспешней, тым хутчэй
расстайным попелам і дымам
з маіх сыходзіла вачэй...

А быў жа час — нічый, няпэўны, —
калі, ступіўшы на сувой
з марской вады і белай пены,
яна паўстала прада мной...

10–14 верасня 2009 г., в. Вароніна

Дом пры могілках

Да могілак глухой сцяной
стаіць хаціна Маніна,
там ноччу спіць яна спіной
да ўсёй радзіны мамінай.

Яе суседзі тут даўно
для ўсіх жывых — нябожчыкі,
а Маня ім штодня ў акно
пастукае-пабожкае...

То міскай бразне, то вядром,
то пілкай, то матыкаю...
І па ваду ідзе з Пятром,
а з граблямі — з Мікітаю,

капае з Янам агарод,
з Іллём жыты прарошчвае,
смяецца з Паўлам цераз плот,
з Платонам плача роспачна...

Між іх — ад ранку да цямна —
шукае свайго мілага,
хоць не спяшаецца сама
да іх жытла магільнага,

дзе муж не можа ўсё заснуць,
пільнуючы хвіліну,
каб дом нарэшце свой замкнуць,
забіць, як дамавіну.

25 жніўня 2009 г., в. Вароніна

Каханне і любоў

В.

Калі кахаў, то прагнуў я любві,
калі любіў, то мроіў пра каханне.
Што ж, жарсць — заўжды заложніца крыві,
адданасць жа — душы выпрабаванне.

Народжаная ты, найперш, — кахаць,
а я — любіць...
Наўслед маланцы й грому,
мы здольныя былі перадаваць
каханне і любоў адзін другому,

якія ўраз спляталіся ў адно,
звіваючы адзінства пупавіну,
і ткалі лёсу нашага радно,
што ляжа палатном на дамавіну.

20 жніўня 2011 г.

* * *

«Люблю» ні разу не сказала,
не ўспыхнула ад пачуцця...
Халодным каменем ляжала
ў падмурку нашага жыцця.

І стыласць губ тваіх цнатлівых,
нібы світальную расу,
я піў, як вязень сіратлівы
з-за крат саснёную красу...

А ты трывала і трымала
і дому крэн і лёсу схіл,
па-над усім мяне ўздымала,
пакуль тваіх хапала сіл...

Відаць, адно — калі наверсе
пачую кліч анёльскіх труб,
сама ў адчаі ты кранешся
маіх амаль халодных губ...

І з той пары мы будзем зліты
да неразлучнасці, да тла...
І нашы каменныя пліты
зазелянеюць ад цяпла...

29 траўня 2008 г.

У МАІХ

Брукаванка

Едучы брукаванкай
да роднай вёскі,
заўсёды думаю:
колькі ж трэба было
затраціць людской сілы,
каб сабраць столькі камянёў
для такой шэрхлай, грубай
і грукатлівай дарогі?!

Камень пры камені,
плоць пры плоці —
адзін суцэльны шлях
да неасяжнай мэты,
і кожны камень
в*і*дны,
выр*а*зны,
выбітн*ы*
адметамі
сваіх трэшчын
і шчарбінамі лёсу...

На дарозе жыцця
кожны з нас

пакідае пасля сябе
свой камень —
сваю *долю* адзінай
зямной брукаванкі...

19 чэрвеня 2011 г.

Вёска-2008

Сяло паміраe,
а я ўсё жыву —
ў сабе прымяраю
і высь, і траву...

Ні кісла, ні горка,
ні смеху, ні слёз...
Магільная горка
дастала нябёс...

Тут бабкі — *ababкі*
пры хатнім камлі,
а *дзедкі* іх — кветкі
ім цягнуць з зямлі...

Каза ды сабака,
БТ, МТС...
Крумкач ім накаркаў
падобны прагрэс.

Ён кружыць над хатай,
зарослым дваром,
счарнелы, глюгаты,
з распнутым крылом...

А мы з той культуры,
дзе *«шмон»* ды *«гамон»*,
«казлы» па натуры,
ў душы — *«гегемон»*...

Ім дорым *«мабілы»*,
прывозім *«шмацьцё»*,
каб так да магілы
іх скрасіць жыццё...

Імя выклікаем,
а *«доступа нет»* —
і сувязь знікае,
і рушыцца свет...

6 жніўня 2008 г., в. Вароніна

На ранішні выгул сабакі

Маленькай мілай Тэры
прысвячаю

На золкім ранку роснай павутой,
бы марляю, ад жнівеньскіх апёкаў
забінтаваны вераснёўскі дол,
што да вясковых прытуліўся вокан.

Як мячык, сцежкай коціцца тэр'ер,
збіваючы з былінак ізумруды,
пакуль з кустоўя не выходзіць звер
рагаты ў форме круглае спаруды.

З яго нутра малочны пах цячэ,
а з губ рухомых вісне жоўты лубін,
і з плеерам пастух, дзіця яшчэ,
вылазіць следам з групай «Нейра Дзюбель»...

Гамоніць з ветрам на трасянцы лес,
прарэджаны на трэць жывое сілы:
дуб вывезлі ў Нямеччыну, — не ўвесь,
астатні тут на трэскі раструсілі.

Аточвае самотны песімізм,
і ціхай сапай забірае скруха:
паўвека будаваў сацыялізм,
а ў быце і ў душы адна разруха...

Тэр'ер жа мой кароткі мае век,
аднак жыве сваім канкрэтным часам

на ўвесь сабачы дух,
 а чалавек
бярэ ўраздроб — і ўсё губляе разам.

Давай мы, Тэры, вернемся назад —
на маміны блінцы, на пах капусты,
да трох каналаў, што вяшчаюць лад,
і аднаго з праявамі распусты...

Прыставім лескі, павуту і пыл
мышынага гарышча адсланіўшы,
і зжоўклыя старонкі кніжных крыл
разгорнем на бабуліным узвышшы.

Збанкі, гаршкі, верацяно, чаўнок...
і мышалоўка, і ладдзя калыскі —
па сутнасці, і вусце, і выток,
што тут сышліся, вымкнуўшы калісьці.

Вось выгул наш кароткі па жыцці,
тэр'ер,
 тым больш, на повадзе кароткім, —
і гэты шлях мы змушаны прайсці
да вызначанай лёсам павароткі...

31 жніўня 2010 г., в. Вароніна

* * *

Вышэе бяздонная просінь,
пусцее празрыстая даль...
Глухая глыбокая восень
стаіць, нібы ў студні вада...

У ціхай старэючай вёсцы
пры вуліцы — можна сарваць —
на яблыні, быццам на ёлцы,
румяна «цыганкі» гараць.

А ў лесе ні свісту, ні звону,
ад кроны да кораня ўніз
злятае агніста-чырвоны,
а падае — выстылы ліст...

Цікаўныя, быццам паненкі,
на схіле настылага дня
ў акруглых берэтах апенькі
выцягваюць шыі з-за пня.

Сцяжына няўхільна вузее,
як спрадзенай ніткі кужэль.
А сонца цяжэе й цяжэе,
пакуль не ўпадзе за каршэнь

высокаму гулкаму бору
і ў прысаку барвы замрэ,
і золак зраселаму Богу
ледзь відныя рысы сатрэ.

4 кастрычніка 2010 г., в. Вароніна

Танцы ў выхадныя

Шэры заяц таньчыў
на шырокай лясной дарозе,
па якой у буднія дні
сноўдаюць з ровам
магутныя МАЗы,
што возяць пясок
з трох кар'ераў,
раскапаных у гэтым,
некалі нерушным,
лесе...
Заяц танцаваў
у лясной цішыні,
пакуль не згледзеў мяне...
Была нядзеля,
і я сапсаваў яму свята.

Заўтра зноў у яго
пачнуцца
кар'ерныя будні...

9 траўня 2010 г.

Перад Пакровамі

Расстайныя восені дні
халоднымі зеўраць вачыма
туды,
дзе з нябёс глыбіні
расце завядання прычына.

Плыве меланхоль павуты
кужэльнаю звілінай тонкай
у свет памірання пусты
на жар арабінавай гронкі...

На ўсім замірэння пячаць,
хоць вецер за гумнамі стогне...
І Бог пачынае згушчаць
асенняга свету сутонне...

Ён выганам будзе хадзіць,
туман пакідаючы лёгкі,
бы ладанам храмным кадзіць
наводдаль нябожчыцы-вёскі,

пакуль не рыкн*е* ад хлява,
не гаўкне ад будкі сабачай,
не грукне дзвярыма ўдава
і роспачна ўголас заплача...

22 лістапада 2008 г.

* * *

Дзядзьку Мішу

На могілках вясковых
сярод імперскіх *«яцъ»*
па-беларуску словы
на помніку гарацъ.

Там спіць мая бабуля
сярод зямной красы.
Пры мне яе пабудзяць
анёлаў галасы.

Ці меркне, ці світае,
пагодзіцца ці гром —
яна мяне вітае
рамонкавым святлом

і моваю спрадвечнай
напамінае мне,
што шлях наш не канечны
і Бога не міне.

28 чэрвеня 2009 г., Мінск

Хутар Рай

На гэтым хутары, бліз Мінска,
дзе замест ганка — тры глыжы,
жывуць гаротніца Ларыска,
сабака Рэм і два мужы.

Адзін, бязмоўны і сухотны,
бух*а*е кашлем, бы ў сцяну
абухам б’е,
            другі — маркотны,
адданы дыму і віну...

Ад ранку ў кожнага занятак.
З абеду кожнаму — спакой...
Рэм гэты ўвечнены парадак
вартуе з лютасцю сляпой.

І муж і сын — згрызот аскепкі,
якіх не склеіць і не сшыць,
але Ларыска росціць кветкі
і прадае, каб неяк жыць...

Як толькі зорка ў шыбу стукне
і абарвецца, бы апад, —
усё ў ваколіцы заглухне,
і Бог узыдзе на пасад —

яны душу сваю знаходзяць,
і нішкам моляцца Яму,
і ў іншы свет на ноч сыходзяць,
нібыта ў горад на зіму...

І толькі Рэм адзін знадворку
сярод зацятай цішыні
скуголіць ціхенька на фортку,
як быццам просіць: адчыні...

Але яму, як лёсу драму,
даверыў службу Бог адну —
і ён у двор вартуе браму,
бы ў Рай... і з Раю — пасля сну...

Бо як прачнуцца ранкам трое,
то ўсё наноў сваё пачнуць:
і ружу зрэжуць для настрою,
і Рэму костку зашпурнуць...

Ды ён не выпусціць іх з Раю,
няхай хоць Пеклам стане Рай,
пакуль іх душы з таго краю
не адляцяць за небакрай...

15 траўня 2008 г.

Адведкі бацькоўскай хаты

Цэлы год пражыла бацькоўская хата
сіратою ў спусцелай вёсцы.
Адна масніца ў святліцы
яшчэ мамінай хадою гаворыць,
а другая — скрыпіць чужым голасам...
Стаю пасярод хаты,
аточаны таямнічай адчужанасцю.
Распнуты Хрыстос на покуці
упарта чапляецца
за павучыну
жыцця...

3 чэрвеня 2011 г.

Настальгічнае

За тое, што даўно жыву ў сталіцы,
наўрад ці хто з вяскоўцаў папракне,
ім роўна, што Ванэса Мэй на скрыпцы
ў канцэртнай зале грае для мяне...

За тое, што хаджу па тратуары,
у цёплай хаце маю туалет,
і той, хто не чытае «Кулуары»,
не плюне і не вылаецца ўслед.

Бо ў кожнага — легальна й нелегальна —
у горадзе нашчадкаў чарада,
з машынай-аўта і машынай пральнай,
з хвалёвай печчу... хоць без чарана...

А тут пілой двухручнаю Сямёнчык
адзін пілуе дровы на двары,
і на суках зубцы пілы скрыгочуць
і тупяцца ў засмоленай кары.

Гайдаецца, хістаючы планету, —
сюды-туды — і колькі сіл стае,
ён цягне на сябе ўсю скруху свету,
а ад сябе — душу ўсю аддае...

Я думаю, пакуль яшчэ трапеча
ягоны пульс, удзячны ён жыццю,
хай нават сын віно ў кавярні хлебча
пад ролік з мардабоем Косці Цзю.

7 верасня 2010 г., Мінск

* * *

Напрыканцы ліпеня
прыехаў у родную вёску.
Адзін — роздумна і самотна —
вячэраю ў пустой хаце:
маладой бульбы
прынесла
старая суседка.

11 жніўня 2011 г.

Касінерам і касцам часу

Кашу як умею, не надта каб так,
як бацька, з сялянскім размахам:
займаю вужэй, ходзіць хістка пята —
кладзецца ўсё прахам!

Выводжу пракос свой з папраўкай на час.
Мянчу языком без належнае клепкі
часцей, чым бруском, і зважаю штораз —
бадылле стаіць, а падкошаны кветкі...

Навука і вопыт бацькоўскі сышлі
і роснай травой на кладах падняліся...
І добра, што косы мы ўсё ж зберaглі,
з якімі на вернасць Айчыне кляліся!

Магчыма, як ступіцца гострая сталь
і кожны касец пад травою маўчацьме,
праляжа ў пракосах былых магістраль,
злучыўшы жывое і мёртвае ў часе.

21 жніўня 2010 г., в. Вароніна

МАЁ

* * *

Пакуль пчала
над кветкаю
мадзее,
надзея
ў чалавецтва
маладзее
і поўніцца
нектарам
дзён
зямных...

28 чэрвеня 2011 г.

* * *

Дзеці сачкамі для матылькоў
ловяць у мелкім канале малькоў...
Невадам зорным ловіць Гасподзь
зямнога тварэння заценены спод...

28 чэрвеня 2010 г.

* * *

Штодня тэлефаную ў вёску
сваёй састарэлай маме:
штораз адно і тое ж пытаюся,
і кожны раз адказ яе
гучыць непаўторна...

6 лістапада 2009 г.

* * *

Мяце ў двары.
Гняце ў душы.
Лютуе ў сэрцы.
На скронях — снег...

13 снежня 2009 г.

* * *

Зімнасць лёсу,
у рэшце рэшт,
астуджвае ўсе нашы
палкія жарсці.

Пад пудкім цяпельцам
с
в
е
ч
к
і
грэюцца рукі нябожчыка...

17 лістапада 2009 г.

Чалавек

Вялікая сіла
ў небе яго стварыла.
А на зямлі ён — РАсліна,
Божая сліна.

1 лютага 2011 г.

* * *

Алесю Разанаву

Твае ЗНОМы —
сэнсу зломы,
сховы ад рыфмы —
паэзіі
гострае брытвы.

6 сакавіка 2011 г.

* * *

Хваля за хваляй,
дзень за днём,
год за годам...

Лыжка за лыжкай,
як дыетычную страву, —
без жадання —
з'ядаю сваё жыццё...

5 снежня 2009 г.

* * *

Сабака злізваў, як марозіва,
прынесены на пысе першы снег...

7 снежня 2009 г.

* * *

Зло наўзбоч паўзло,
а дабро трывала...
Так жыццё й прайшло,
покуль смерць драмала...

20 верасня 2010 г., в. Вароніна

* * *

Паэт —
у **камені** —
не вечны,
у небе Шлях
ягоны Млечны...

24 лютага 2010 г.

* * *

Агонь — і агмень, і геена.
Вада — і крыніца, і вір.
І сам чалавек — параменна —
то гліна жывая, то жвір...

15 чэрвеня 2010 г.

* * *

адны і тыя ж пачуцці
адны і тыя ж жаданні
сонца адно і тое ж
цемра ночы адна
паўтарайся і ты —
каб не выпасці
з
вечнасці

6 чэрвеня 2010 г.

* * *

Стоена-таропка
ў сне
разглядваю малюнкі
разгубленай памяці...

16 траўня 2010 г.

Мацярынская мова
(графічны верш)

ніхто не пазбавіць
мяне дыхання
пакуль не ўсмерціць
так і мова будзе патоліць
прагу маю да жыцця
да апошняга ўздыху

і ўсё ж аднойчы
закрыўшы мне вочы
яна засыпле мяне
словамі развітання

і
на магіле
ўваскрэсне
ў
камені

Амаль

Бывала,
што ў лесе
я адчуваў сябе амаль дрэвам,
у вадзе — амаль рыбай,
у полі — амаль коласам,
амаль птушкаю — на вяршыні,
а блізу мудрых людзей —
амаль чалавекам.
І нават,
помню,
нешта амаль боскае
адчуў у сабе аднойчы,
калі ўзняўся над сабой
і адолеў сваё маладушша,
але да самога Слова так і не дайшоў —
не памысліў нават
і
не сказаў,
што ёсць *усім*...

17 снежня 2011 г.

* * *

Паэт,
пасля прэзентацыі,
прадаваў свае кніжкі,
машынальна дапаўняючы іх
статычнымі аўтографамі...
Натхнення хапіла
на продаж пяці асобнікаў.
Болей не змог
прапаноўваць іншым
тое,
ад чаго
збавіўся
сам...

20 снежня 2011 г.

* * *

Што скажаш ты,
калі цябе маўчаць прымусяць?..

16 чэрвеня 2011 г.

МАЕ

* * *

Люблю, адбіўшыся ад будняга жыцця,
блукаць у одуме ажно да забыцця;
праглядваць карашкі сабраных кніг,
прыпамінаючы прачытанае ў іх;
перабіраць сюжэты і герояў —
жывое ўсё, але, як свет, старое,
і аўтараў — і ў профіль, і ў анфас —
з мінулага вяртаць у гэты час...

25 лютага 2011 г.

Мазыр-1982

Пляц ЛПП мялі ўвесь час
апойкі гнобныя, як зэкі...
Стральцоў ім спачуваў штораз
з-за шэрых штор бібліятэкі.

«Воениздата» каленкор
ужо ў вачах яго траіўся:
там і парторг і пракурор
за кожнай вокладкай таіўся...

Людзей другога тыпажа
сустрэць таксама выпадала,
калі няўзнак са стэлажа
пластом вывальваўся Купала...

А больш за ўсё дзівіў Хаям,
што з азіятчыны прынаднай,
цвярозасці мазырскі храм
абвіў лазою вінаграднай.

Здаралася і, на авось,
замест закладкі ў томе Цвейга
знайсці зачытанай наскрозь
наклейку з клецкага «Партвейна».

Тут не трымала ні на міг
яго нішто на *свеце ясным*,
апроч закратаваных кніг
ды іхніх чытачоў няшчасных.

Таму, пакінуўшы Мазыр,
а разам з ім віно і крозы,

павесіў ён свой літмундзір
на сук чыжоўскае бярозы.

І там у прахалодны цень
і сам ён лёг — і пекла сініца...
«Цень-цень, сініца, добры дзень!»
Дазволь расы зямной напіцца...

18–23 траўня 2010 г.

* * *

Мама, такога народзіць не кожная,
мама,
не перажывай!
Анатоль Сыс

Даўно ні мамы, ні Сыс*а*
няма, а ў памяці свіціцца
іх лёсам поўная сляза,
гатовая вось-вось скаціцца...

*«Лявон, калі ты ўрэшце верш
займееш добры?»* — ён пытаўся.
І нада мной стаяў — УВЕСЬ, —
нібыта бог і вершадаўца.

Зайшоў прад смерцю. Папрасіў
наліць віна — і выпіў залпам,
і цыгарэтай закусіў,
і тройчы вылаяўся запар.

Стыў у ягоных зрэнках жах,
бо кожны раз праз церні цноты
уласны ён адольваў страх
сваёй трагічнай адзіноты.

Яго цягнула да сясцёр...
*«На лета выеду ў Гарошкаў.
Ужо й архіў сабраў — жыццё,
бо нежыці, як мятых грошай...
Алена, Міра, Лара — ах!
Андрэй, Алесь, Мікола: будзьма!..»*

І выпіў зноў, і гіблы страх
ужо не мог хаваць прылюдна.

З пакоя «Полымя» ў пакой
свой уваліўся ён, бы ў пекла,
і кроў пайшла з яго ракой,
і ў дол Айчыны з сэрца бегла...

Цяпер яна цячэ ў Дняпры,
а дух ягоны — над вадою...
І зор над грудам — *«трыццаць тры»*,
і ён пад імі — сіратою...

23 жніўня 2010 г., в. Вароніна

Развітальнае

Там, у тым далёкім сельсавеце,
ляжыць зямля сырая на паэце.
Мікола Купрэеў

Па палыновым паху каньяку
я дух яго ўлаўлю на ўсякім свеце...
Ці чуе плач па сыну-Маруку
ягоны бацька ў Нацкім сельсавеце?

Апушчаны ў прамерзлую зямлю
прад сонечныя вочы роднай маці,
на ўсіх жанчын апошняе *«люблю»* —
як для адной — ён холадна маўчацьме.

Жыццё — гульня: удар — і зноў адскок,
бы шарык тэнісны ў крутым палёце,
баяўся ўпасці ён на гэты бок
і ўпаў на той — і Бог з табой, Валодзя...

На мове нашай павітайся Там
з Апосталам на браме запаветнай.
Скажы, што ўсім ты сёстрам і братам
прынёс паклон ад грэшных з *апраметнай*.

Калі не спатрабуюць пераклад
і ў свой Эдэм прапусцяць памылкова,
ты палюбі, як бацькаў, Райскі сад,
каб там квітнела матчыная мова.

10 лютага 2010 г.

* * *

Я Куляшова палюбіў
не менш, чым вечнага Купалу.
Хоць камуністам ён і быў,
а на прарока меў запалу...

Спярша, як шахматны кароль,
са званнем, але безуладны,
з ЦК заігрываў і роль
іграў паэта тэм маштабных.

Але штораз усё вышэй
яго зацягвала ў нябёсы,
і чым сасна была страшней,
тым дух яснеў яго бярозы.

Ён пазнавата зразумеў,
што, як паэт, — Хрыстовы вучань —
і юдаў-ворагаў займеў,
але й прыхільнікаў трывучых...

Радкі яго апошніх кніг
з крыніцаў першых выцякалі,
наіў і нерушнасць якіх
нажытым вопытам вянчалі.

І лёс ён свой не сачыняў,
сканаўшы ў замку Радзівіла,
дзе Музе дзверы адчыняў,
якая мысліла й дзівіла...

Няхай радкоў такіх няшмат,
але яны таго каштуюць,

каб адысці ў паднебны спрат,
дзе грэшнікі яго пачуюць...

Не вернецца... Ну што ж, бывай...
Ды вернуцца, як рэха, гукі
прарочых слоў у родны край,
дзе *зведаў* ён любоў і *мукі*...

22 лютага 2009 г.

* * *

Светлай памяці Барыса Іванавіча

Рускі чалавек Барыс Бур’ян
слухаў мае вершы беларускія,
штоператвараліся ў бур’ян
і ў макулатуру па-за вуснамі...

Гэта ён з эфірнай балбатні
кожны гук жывы лавіў найпершым.
«Лёня, — мне званіў, — *давай крутні*
на «Культуру», слухай свае вершы...»

Госпадзе, навошта мне наноў
ад нашэсця іх трываць пакуту?!
Ды дзеля яго я ўсё ж гатоў
выпіць хмель і праглынуць цыкуту...

Ведаючы нашу і сваю
мовы, ён ніколі іх не блытаў.
«Ці чытаў Іванава? Хвалю...»
«А стихи народного пиита?»

Ён за роўных нас з сабой трымаў,
а вышэй за ўсё цаніў мастацтва
творча жыць, а не як той трамвай,
рэек дзвюх усё жыццё трымацца...

Тое, што чытаў, — перадаваў
іншым, хто не зрокся запаветаў.
Толькі збор «Пророков...» мне прадаў
за капейкі, каб цану ім ведаў.

І калі ад цішыні аглух,
адзінока зглытваючы фразы,
спешна гаварыў адзін за двух
на абедзвюх мовах ён адразу:

«Будзе цяжка, але не цяжэй,
чым было... Легко лишь после смерти...
Ни о чем в сей жизни не жалей...
А смуткуй, калі галосяць дзеці...»

І калі развітваліся з ім
у высокім гулкім крэматорыі,
я стаяў перад труной, як мім,
на пакуль нейтральнай тэрыторыі...

Скрушна гледзячы ў халодны твар,
што растане ў полымі бяскроўна,
я маліўся, хоць і не святар,
за яго — на мовах дзвюх — бязмоўна.

5 ліпеня 2010 г., Мінск

* * *

Святлане Купрэевай

Мы на «фордзе» са Светай ляцім,
па шляхах валацужных паэта,
і з трымценнем пажадным глядзім,
як збягае пад колы планета...

За сто сорак спідометар — в-в-в-у-у-х!!! —
і жыццё спрасавана ў хвіліну...
Пралятаем і поле, і луг,
дзе любіў ён казюрку й травіну...

Русла Шчары, як шабля, мільгне,
лес *зялёны* — дарогаю насцеж:
вецер шыльды сцірае ў акне
яго крамаў, пасёлкаў і станцый...

Ён з-пад лоба пад ногі глядзеў,
адчуваючы плоццю пакутнай
продкаў дух, што ў глыбінях гудзеў,
і ўзвышаў яго хваляй магутнай.

...махам веек сваіх небасхіл
да Еўропы дачка развінае.
Там, дзе бацька пасеяў грахі,
ўсе калдобы яна абмінае...

Дзвюх гадзін ёй хапіла ўсяго,
каб дапяць да прыстанку *паэты*
і заспець, як заўжды, ад яго
ледзь развеяны дым цыгарэтны...

«Форд» жалезны з асфальту дарог
мы да сельскіх кладоў падрулілі,
і каленьмі паўсталі ля ног,
што Палессе, як хату, схадзілі...

Свечка ўсё не хацела гарэць,
хоць была і намолена ў Храме —
ні ў царкву, ні ў касцёл, ні ў мячэць
ён не верыў... а верыў ён Маме,

што забіта была маладой,
двойчы ў чорнай зямлі пахавана...
«Божа мой, Божа мой, Божа мой...» —
шэпча першая жонка Таццяна.

Коля Рымач хрысціўся і слёз
не хаваў, ну, а я, як католік,
надмагілле аглядваў наскрозь
да зямных і каменных расколін...

Шлях наш рэдка калі супадаў,
што ж, ён быў адзінцом па прыродзе —
дзе б ні жыў, з кім ні піў, дзе б ні спаў —
адусюль неўзабаве сыходзіў...

Два дубы пры магіле стаяць,
як ні глянь, — маўзалейная варта.
А ці доўга яму там ляжаць? —
разважаць несур’ёзна й нявартa...

29 чэрвеня 2008 г.

Знічка

Хто згасае на захадзе краю
і вітанні апошнія шле?
Лагвіновіч Іван памірае...
А паэзія ўсё-ткі жыве...

25 сакавіка 2011 г.

* * *

На Беларусі Бог жыве!
Уладзімір Караткевіч

Бог не жыве на Беларусі,
але Ён любіць Беларусь.
Наш дух Яму ў нябёсах гусі,
як дар зямны, перадаюць.

І сцелецца іх белы пух,
бы Млечны Шлях у вечным часе,
пакуль у Небе не патух
німб Вышняга ў зары атласе...

Убогіх, нас Ён пазнае
па ўпалым запалошным духу,
і ў нашы душы надзьмуе
Сусветную любоў і скруху.

Ён бачыць наш адчай і жах
і, гледзячы ад райскай брамы,
нам скарачае рабскі шлях
ад лона да магільнай ямы...

Яго паўсюднасць страшыць нас,
таму, здымаючы пакровы
з грахоў сваіх у Судны час,
мы просім мацярынскай мовы,

каб расказаць Яму сябе,
якімі ёсць з Яго жадання
на гэтай праведнай сяўбе —
ад росквіту да завядання...

О, як знайсці Яму тут кут,
каб Ён сышоў з нябёс абруса
і увасобіўся ў радку
таго празорцы-беларуса,

які пісаў, што *«Бог жыве!»*,
і ўдакладняў: *«На Беларусі»*...
Там, дзе *«за Гомлем людзі е»*
і *«пчолы большыя, чым гусі»*...

16 студзеня 2008 г.

* * *

Усё канчаецца зямлёю,
хоць пачынаецца з нябёс,
дзе не табою і не мною
людскі рахуецца наш лёс...

І аніякае надзеі,
апроч таго,
што нехта Звыш
нас,
быццам будні да нядзелі,
збярэ
і вынесе свой крыж.

19 верасня 2011 г.

МАЯ

У вянок памяці маме

Званок

Прачнуўшыся
пасля цяжкага сну,
па даўняй звычцы
набраў нумар
мамінага мабільніка...
*«Апарат абанента выключаны
альбо знаходзіцца
па-за зонай дзеяння сеткі...»* —
адказваюць мне.
І праўда,
мама ўжо тыдзень
як на тым свеце...

15 лістапада 2010 г., Мінск

Маміна хата

На саракавіны па маме
сястра прывезла
адмысловай атруты
для мышэй
(яна працуе
ў санэпідэмстанцыі)
і рассыпала тыя
гарошыны смерці
па кутах пустой хаты...

А мне ўспамінаюцца
маміны словы,
якая тут векавала
пры лесе:
«Ляжу, сынок, ноччу і слухаю,
як мыш у кутку шкрабецца, —
хоць адна жывая душа...»

13 снежня 2010 г.

Пасля саракавін

Ноччу ў сне —
голасна і настойліва —
паклікала
да сябе мама...
Прачнуўся,
збянтэжаны,
і пытаюся:
«Божа, няўжо
родная маці
можа клікаць
на той свет
свайго сына?!»
А мне адказваюць:
«Яна патрапіла ў рай,
хоча, каб і ты быў шчаслівы...»

24 снежня 2010 г.

* * *

Са сваімі правінамі, балячкамі, бедамі
раней да Бога чамусьці не йшоў —
далёка,
бліжэй да мамы...
Цяпер штораз да Яго іду,
каб быць да мамы бліжэй...

6 верасня 2011 г.

* * *

Пакуль жыла мама,
у сям'і была адзіная —
родная для ўсіх —
мова.
А цяпер —
у кожнага свая...

Цесным гуртам
мама ўсаджвала нас за стол,
і ўсім месца хапала,
а калі, бывала,
зашумім, заспрачаемся,
то яна скажа ціха —
і ўсе разумелі,
дзе — соль, а дзе — цукар...

Цяпер,
хоць і рэдка,
а сабраўшыся без яе,
скрыўдзімся і скрычымся да хрыпаты,
не маючы мовы адзінай,
блытаючы гарэлку з вадой...

20 студзеня 2011 г.

* * *

У паштовай скрынцы павута,
электронная набіта спамам.
Ад адчаю атачае пустата,
свет змяніўся пасля смерці мамы...

1 снежня 2011 г.

* * *

Сёння год як памерла мама.
У вёсцы лясной
зямля на магіле прасела,
грудок з долам зраўняўся.
Можна й *прыкласці*,
як кажуць у нас,
гэта значыць,
паставіць помнік.

Вясною выйдзеш на свет
першай травою,
мама...

А памяць сына
глыбейшая за магілу.
Там схавана тваё жыццё...

26 кастрычніка 2011 г.

Эпітафія

Усё жыццё стаяла мама
над зямлёй.
Цяпер зямля стаіць
над мамаю маёй.

30 кастрычніка 2010 г., Мінск

Змест

Галубовіч, Л.
Г15 З гэтага свету : вершы пасля вершаў / Леанід Галубовіч ; прадм. Ц. Чарнякевіча. — Мінск : Кнігазбор, 2012. — 108 с. — (Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў «Кнігарня пісьменніка» ; вып. 23).
ISBN 978-985-7007-51-6.

Гэтая кніжка — плён дванаццацігадовага публічнага маўчання паэта. Столькі часу ён не выступаў з вершамі ў друку, а дзесяць гадоў і ўвогуле іх не пісаў. Усе змешчаныя тут тэксты ёсць пазнакамі водгукаў яго душы на зрухі і праявы нядаўняга часу. Своеасаблівы метафарычны аналіз аўтарам свайго ўнутранага жыцця. Вершы публікуюцца ўпершыню.

УДК 821.161.3-1
ББК 64 (4 Беи)-5

Літаратурна-мастацкае выданне

Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў
«Кнігарня пісьменніка»

Выпуск 23

Галубовіч Леанід Міхайлавіч

З ГЭТАГА СВЕТУ

Вершы пасля вершаў

Адказны за выпуск *Г. Вінярскі*
Рэдактары *А. Пашкевіч, Б. Пятровіч*
Вёрстка *Л. Ваўчок*
Карэктар *А. Спрытніч*

Падпісана да друку 1.03.2012. Фармат 80х100 1/32.
Папера афсетная. Друк на рызографе. Ум. друк. арк. 5,0.
Ул.-выд. арк. 2,53. Наклад 300 ас. Зак. .

ПУП «Кнігазбор».
Ліцэнзія № 02330/0003924 ад 08.04.11.
Вул. Я. Лучыны, 38-93, 220112, Мінск.
Тэл./факс (017) 207-62-33,
тэл. (029) 772-19-14, 682-83-86.
E-mail: bkniha@tut.by

Надрукавана з арыгінала-макета заказчыка
ў ААТ «Аргбуд».
Ліцэнзія № 02330/0494197 ад 03.04.09.
Вул. Берасцянская, 16, 220034, Мінск.